

# LOKAL ÅRSPLAN 1. KLASSE



## STEINERSKOLEN I STAVANGER

*2017/18*

<b>OM 1. KLASSE</b>	<b>3</b>
<b>OMSORG</b>	<b>4</b>
<b>LEK</b>	<b>4</b>
<b>PROGRESJON</b>	<b>4</b>
<b>DANNELSE</b>	<b>5</b>
<b>LÆRING</b>	<b>5</b>
<b>MEDVIRKNING</b>	<b>5</b>
<b>VURDERING</b>	<b>6</b>
<b>TILVENNING</b>	<b>6</b>
<b>DIGITAL PRAKSIS</b>	<b>6</b>
<b>FOKUSOMRÅDER</b>	<b>7</b>
Kommunikasjon, språk og tekst	7
Kropp, bevegelse, mat og helse	8
Kunst, kultur og kreativitet	8
Natur, miljø og teknologi	9
Antall, rom og form	9
Etikk, religion og filosofi	10
Nærmiljø og samfunn	10



## OM 1. KLASSE

Da reform 97 innførte skolestart for 6 åringene, ba steinerskolene om å få et eget opplegg for sine førsteklassinger, ettersom det å innføre skole for 6-åringene brøt med de pedagogiske grunntankene i steinerpedagogikken. Første klasse på steinerskolen er derfor et eget tilbud der man arbeider med barnehagepedagogikk samtidig som man er tilknyttet en skole, med en egen læreplan i bunn. Ved steinerskolen i Stavanger betyr det at 1. klasse er plassert i sitt eget bygg, Blåmann, midt mellom skolen og barnehagen, og førsteklassingene har også et uteområde disponibelt i barnehagen som kalles 6-års marka, det feires noen årstidfester sammen med barnehagen og noen sammen med skolen. Første klasses hovedmål er å bidra til at barnet kan glede seg til videre skolegang, og at de danner en startende gruppeidentitet som en klasse der alle er inkludert i fellesskapet. I 1. klasse ser vi på leken som barnets arbeid, og gjennom lek jobber vi oss gjennom skoleåret. Som en rød tråd i det pedagogiske opplegget er årets gang med feiringer, forberedelser og merkedager som en naturlig del av dette.

## OMSORG

De voksne i 1. klasse skal aktivt legge tilrette for omsorgsfulle relasjoner mellom barn - voksen, barn-barn og voksen - voksen. Gode omsorgsfulle rollemodeller og forbilder som mer i handling enn i ord viser omsorg for både omgivelsene, barn, hverandre, naturen og ellers det som måtte falle naturlig.

Det skal gis rom for ro og hvile blant annet ved å dele barnegruppen opp i mindre grupper, veksle med aktiviteter og stillhet og legge tilrette for lekens blomstring. Det skal være tid nok til lek, tid nok til aktivitet, tid til ro og tid til relasjoner.

Primærkontaktløsning der de voksne får et tilknytnings og oppfølgingsansvar for et begrenset antall barn skal gi økt trygghet i innkjøringsfasen og økt omsorg i resten av hverdagen.

## LEK

I 1.klasse skal det gis gode vilkår for barnas lek, vennskap og den egne barnekulturen som lever i dag. Leken inspireres gjennom aktive forbilder som jobber med ordentlige oppgaver, gjennom eventyr, årstidsfester, sanger, rim og regler og naturopplevelser. Det skal gis rom for lek både ute og inne. Barna skal få veiledning i leken dersom de trenger det og når det oppstår konflikter eller samspillsmønstrene har blitt uheldige. De voksne observerer og bidrar til at alle kommer med i leken. Voksenstyrt / organisert lek er et verktøy for å få alle inkludert i det lekende fellesskapet.

## PROGRESJON

Barna i 1. klasse opplever språklig progresjon gjennom året ved at sanger, vers, eventyr og ringleker blir mer og mer avanserte under årets gang. De opplever progresjon i den motoriske utviklingen gjennom ukentlige turer i naturen, der ting som klatring, spikking, balansering og så videre naturlig følger med. Aktivitetene det legges opp til skal gradvis føre til at barnet til slutt kan sy seg sin egen kjepphest. 1. klassingene blir gradvis selvstendigjort, gjennom

påkledning, rytmer og rutiner og mestringsopplevelser slik at overgangen til 2. klasse skal bli best mulig.

## **DANNELSE**

De voksne i 1. klasse skal bidra til at barna forstår verdier og normer som er viktig for fellesskapet i en klasse. Det er høyt fokus på å få til en gruppedannelse og et godt klassemiljø. I det daglige jobbes det for eksempel med kontinuerlig veiledning i det sosiale, aktuelle tema tas opp i fellesskap, gruppen deles inn på ulike måter for å danne nye relasjoner, vi lager felles klasseregler og bruker aktivt stoppregelen. Gjennom feiring av ulike høytider og gjennom daglige fortellinger og eventyr får barna ta del i et fellesskap med normer, moral og etikk.

## **LÆRING**

I 1. klasse skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres naturlige lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Den frie leken er den aller største læringsarenaen i 1. klasse og de voksne må legge tilrette slik at denne får gode vilkår. 1. klasses røde tråd er årets gang med lek og sang, og gjennom feiringer, eventyr, sanger, leker og aktiviteter lærer vi om det som hører årstiden til, både det som er ute i naturen og det som hører til menneskenes tradisjoner.

## **MEDVIRKNING**

I et pedagogisk arbeide der en vektlegger betydningen av forbilde og etterligning må den voksne vise lydhørhet og respekt for barnets ytringer og ønsker. Barna skal kjenne at egen deltagelse og uttrykk kan påvirke hverdagen i 1. klasse. Det skal merkes at de er medskapende i livet rundt seg. Barna får mulighet til å medvirke i sin egen hverdag i 1. klasse gjennom blant annet den frie leken. De får komme med innspill til sanger, leker, rim, rim, regler osv. De har stor valgmulighet når det kommer til de aktivitetene som tilbys, noen er felles, mens andre kan man velge, eller velge bort. De får også tilbud om å delta i det daglige arbeidet, til å lage mat, rydde, dekke på, vaske opp. Alle syr sin egen kjepphest og denne får til slutt et veldig personlig preg. De voksne er tilretteleggere når barnets lek kan videreutvikles, for eksempel når de ønsker å leke butikk, sirkus, show eller lignende der de kan trenge litt hjelp for å få leken godt i gang. De

voksne er observante på det som lever i barnegruppen, og bringer dette inn i sammenhenger der dette blir naturlig.

## **VURDERING**

I ukentlige møter blir det pedagogiske arbeidet i 1. klasse beskrevet, vurdert og sett ut fra aktuell rammeplan. Enkelt barns trivsel og utvikling har en sentral plass her, og gruppens utvikling og progresjon. Årsplanen evalueres hver vår. Det er rom for barnas innspill i samlingsstunden, på ringen og i det daglige arbeidet.

## **TILVENNING**

I 1.klasse møtes barn fra ulike barnehager, ulike kulturer og ulike kommuner/byområder. De første ukene hvert skoleår er det rom for den enkeltes tilvenning. Her finnes ingen normer for hva som er standard, men hvert enkelt barn har sin egen tilvenningsperiode. For noen betyr det at de kan slippe foreldrene første dag, for andre betyr det at foreldrene har mulighet til å delta dersom det er behov for det. Det er av betydning at samarbeidet mellom skole og hjem er bra disse første skoleukene, slik at tilvenningen blir god. Det tilbys besøksdager for barn som skal begynne, og det arrangeres en førskoledag før skoleåret begynner. Det vil bli lagt opp til en primærkontaktsløsning i starten av året slik at barna og foreldrene får en fast tilknytningsperson. For overgangen til 2. klasse er det økende mengde besøk utover våren, 1. klasses SFO slås sammen med 2-4 klasse første del av ferien (juni) og de får med seg en kjent voksen.

## **DIGITAL PRAKSIS**

I Steinerskolens 1. klasse er det ikke tradisjon for å bruke digitale verktøy ut fra tanken om at reelle sanserfaringer er helt sentrale i barnets første 7 år. Likevel brukes det digitale verktøy primært som hjelpemidler i hverdagen, i utgangspunktet for den voksne. I spesialpedagogisk arbeid kan brukes digitale medier og verktøy være gode hjelpemidler.



## FOKUSOMRÅDER

Steinerpedagogikken har som oppgave i barnets syv første år å utvikle en basiskomptanse hos barna slik at de blir i stand til å motta intellektuell læring i neste fase av livet. For å mestre basiskompetansen står derfor øvelsesaspektet veldig sterk i fokus det første skoleåret.

### KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

arbeides med gjennom:

- mangfold av daglige fortellinger fra forskjellige land og kulturer
- sanger, regler og rim
- telle på ulike språk og synger på ulike språk (engelsk, tysk og det som måtte finnes i klassen.)
- det legges tilrette for lek med og utforsking av skriftspråket
- daglig samling er arena for dialog og samtale omkring ulike aktuelle tema, telling, faste ritualer og sang.
- varierte formidlingsformer brukes, fortelling, høytlesning, skuespill, bordspill
- fri lek
- bevegelse

- menneskelige relasjoner og sosialt samspill med andre både barn og voksne.
- samtaler, både i fellesskap og en til en.

## **KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE**

arbeides med gjennom:

- friluftslivets opplevelser gir barnet en reell følelse av kroppen sin, og av hva det selv kan mestre. En lærer mye av å være sulten, sliten kald eller våt, eller å klatre høyt eller balansere.
- gode vaner for hygiene, håndvask før mat, etter toalettbesøk, før matlaging osv.
- det lages mat fra grunnen av 3 ganger pr uke der barna kan delta, de får innsikt i hvordan maten lages, og hvor den kommer fra.
- det spises et felles måltid hver dag der vi øver gode vaner, selvstendighet, mat og bordskikk, vi legger tilrette for gode samtaler rundt bordet og måltids glede. Gode lukter fra maten som tilberedes er med på å forsterke dette.
- det legges tilrette for ulik lek både ute og inne, utfoldelse i naturen gir motoriske øvelser som er med på å la barna bli kjent med egen kropp, organisert lek er også med på å gi kroppsbeherskelse.
- finmotorikk øves gjennom aktiviteter som for eksempel spikking, klipping, tegning, maling, søm, toving og fingerleker
- Vi øver oss på å sette egne grenser gjennom felles klasseregler, lek, her og nå veiledning, samtaler rundt aktuelle tema, aktiv bruk av stoppregelen.
- grovmotorikk utvikles gjennom uteliv i skog og mark
- ringlek
- deltagelse i enkelt arbeid i skolehverdagen

## **KUNST, KULTUR OG KREATIVITET**

arbeides med gjennom

- det å ha tilgang på rom og materialer som støtter opp om barnets lekende og estetiske uttrykksformer
- leker og materialer som er laget av naturlige stoffer og som er estetiske og inspirerer til kreativitet, lek og fantasi
- ulike kunst og håndverksaktiviteter tilbys som for eksempel maling, tegning, søm, spikking, toving, saging, tvinning, toving osv. Hvert barn lager seg en egen kjepphest med varierende behov for hjelp til dette og ulike former for teknikker blir brukt i prosessen. Det snakkes med barna om deres kunstneriske uttrykk når man veileder hvert enkelt barn, eller i fellesskap med resten av klassen.



- klassen deltar på skolens fester eller med barnehagen der det er naturlig, og på evt. skoleoppsteninger som er aktuelle for klassen.
- estetiske omgivelser
- barna får opplevelser med fortellerkunst med eventyr fra hele verden og daglig sangstund, ringlek og danser ukentlig, eurytmi er et av tilbudene vi av og til har i klassen.
- årstidsfester feires gjennom hele året, det forberedes til fest gjennom sanger, eventyr, ringlek og pynting.
- årstidsbordet speiler det som skjer i naturen rundt oss, og det som henger sammen med festene vi skal feire.
- tid og rom for fri lek, fri utfoldelse og kreativitet.
- voksne som er tydelige forbilder i skapende aktivitet.

## **NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI**

arbeides med gjennom:

- turdager 2 ganger pr uke, både korte og lange turer. Vi går til både nye og kjente områder igjennom året, og følger naturens utvikling gjennom årsløpet. Bli kjent med naturen og det dyrelivet som finnes der vi går tur.
- Verne om naturen og miljøet ved å innarbeide gode vaner som å kaste søppel på anviste plasser, ikke forstyrre fulgler i hekking osv.
- lage konstruksjoner i lek når man er på tur, bygge hytte av det vi finner, leke med vann, lage vannrenner, oppleve tyngdekraft.
- Naturens livssyklus gjenspeiles også gjennom årstidsfester, årstidsbord, sanger og eventyr.
- Gjennom barnets lek anskueliggjøres teknologien.

## **ANTALL, ROM OG FORM**

arbeides med gjennom:

- daglig tellig av barnegruppen, utregning av hvor mange som er tilstede, eller borte.
- Matematiske begreper øves gjennom lek, som f. eks butikklek som naturlig oppstår i barnegruppen.
- Bruke kroppen og sansene for å utvikle romforståelse blant annet gjennom eurytmi, organisert lek i gymsal og ringlek.
- fri lek gir rom for å leke og eksperimentere med tall, mengde, telling osv.
- Daglig rydding og sortering av lekemateriale i ulike former og farger.
- Dekking av bord, telling av bestikk osv.

- De voksne bruker begreper bevisst og legger tilrette for lekemateriale som kan bidra til matematisk forståelse/ utfoldelse/ utforskning.
- Gjennom matlaging får barna en praktisk tilnærming til matematiske begreper.

## ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

arbeides med gjennom:

- at folkeeventyrene bidrar til insyn i forskjellige verdier, normer, levesett og holdninger.
- at årstidfestene er forankret i tradisjonelle feiringer
- sammen undrer vi oss over filosofiske spørsmål
- vi bringer inn de kulturene som naturlig hører til i barnegruppen gjennom eventyr, sanger, rim og regler
- gjennom forberedelse og feiring av årstidfester får barna kjennskap til ulike merkedager, tradisjoner og høytider
- samtale om felles klasseregler
- en fast og forutsigbar rytme i hverdagen hjelper barna med å forbinde seg med et etisk/ moralsk tankesett.
- gjennom gode, solide, erfarne, omsorgsfulle voksne rollemodeller og forbilder kan man støtte og utvide barnas tenkning og utvilke barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre.
- ved å ta vare på hverandre, naturen og omgivelsene våre i det daglige.

## NÆRMILJØ OG SAMFUNN

arbeides med gjennom:

- voksne som speiler sunne holdninger
- være med og bidra aktivt i nærmiljøet, f. eks ved søppelplukking og rydding av skog
- bruker nærmiljøet aktivt i forhold til turer, går tur til samme plass gjennom hele året slik at barna blir lokalkjent.
- gjennom f. eks bursdageeventyret blir barna kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer som er representert i klassen
- Det fortelles eventyr fra hele verden, men også fra Norge, samiske eventyr og lokale varianter.
- gjennom lokale sanger, ringleker, rim og regler blir vi kjent med lokalhistorie
- det jobbes med å få frem en gruppetilhørighet til klassen gjennom hele året, der barna opplever at de er en del av et fellesskap, blant annet ved å danne vennegrupper, dele gruppen i ulike varianter, jobbe med hele gruppen og med deler av den.

- 1. klasse har bikuber tett innpå seg. Disse brukes i undervisningen av større elever, og hos 1. klasse er biene en del av dagliglivet, vi besøker dem, smaker på honningen og passer på at de har det godt.